

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

3858

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental sobre el projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a ús de reguiu, al polígon 46, parcel·la 125, al TM de Llucmajor (Exp. 133a/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 5 de març de 2025, i d'acord amb l'apartat 1 de l'article únic del Decret 5/2024, de 29 de maig, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Resolc formular:

L'informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a ús de reguiu, al polígon 46, parcel·la 125, al TM de Llucmajor

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

Segons s'estableix a l'article 7.2.a) de la Llei 21/2013 són objecte d'una avaluació d'impacte ambiental simplificada els projectes compresos en l'annex II d'aquesta llei.

Tenint en compte el Reial decret 445/2023, de 13 de juny de 2023, que modifica els annexos I, II i III de la Llei 21/2013, l'activitat projectada s'inclou en l'Annex II, Grup 3 (perforacions, dragats i altres instal·lacions mineres i industrials) lletra a):

3r. Perforacions per a l'abastiment d'aigua.

Per tant, aquest projecte ha de seguir la tramitació ambiental com a Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada establerta al capítol II secció 2a de la Llei 21/2013; també s'ha de complir el Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Avaluació Ambiental de les Illes Balears.

2. Ubicació i descripció del projecte

Es preveu ubicar el sondeig (AAS_21957) al polígon 46, parcel·la 125 del terme municipal de Campos, amb les següents característiques:

- Cabal màxim instantani: 0,5 l/s
- Volum màxim anual: 400 m3/any (1)
- Ús: Reguiu
- Profunditat màxima del sondeig: 180 m

La justificació de la dotació de 400 m3/any per al reguiu es fa a través de l'informe agronòmic signat electrònicament per Juan Ferretjans Gual (enginyer tècnic agrícola, col. 290) en data 21 de juny de 2024, que estableix la necessitat per al reg de fruiters de closca i cereals d'hivern.

El sondeig es realitzarà pel mètode de roto-percussió; es perforarà sense recuperació del testimoni i se cimentaran les parets dels primers 25 m des de la boca, entubat fins a la zona de l'aquífer i ranurat fins al fons. Al voltant del sondeig es col·locarà una llosa de formigó de 50 cm. Finalitzada l'obra, mentre no s'instal·li la bomba elèctrica d'elevació, el sondeig es cobrirà amb una tapa metàl·lica per impedir l'accés al mateix.

Acabada la instal·lació es bomba fins a trobar aigua neta i es desinfecta d'acord amb l'annex 8, punt 2.3.3, del Pla Hidrològic de les Illes Balears 2023 (a partir d'ara PHIB).

En el cas que el sondeig resulti negatiu, es procedeix com a la fase d'abandonament: se segella el sondeig amb la finalitat que quedi en condicions de seguretat per a les persones i els animals, a més d'evitar la contaminació imprevista de l'aquífer ocasionada per abocaments o caigudes d'elements contaminants (segons annex 8 del PHIB).

3. Alternatives

El document ambiental contempla les següents alternatives:

- Alternativa 0 (no fer el sondeig): on s'ubica la parcel·la no existeix connexió a la xarxa municipal. L'alternativa seria recollida d'aigües de pluja (insuficient) o camions d'aigua i emmagatzematge en aljub (amb impactes per l'ocupació del sòl i per l'emissió de gasos d'efecte hivernacle més elevats que l'impacte que pot provocar l'alternativa del sondeig).
- Alternativa 1 (realització del sondeig a una altra ubicació): no es contempla perquè el punt seleccionat és el millor segons els criteris de possibilitat de trobar aigua sense afectar vegetació o fauna i que permeti l'accés de les màquines per a la perforació.
- Alternativa 2 (realitzar el sondeig amb un altre mètode de perforació): es descarta perquè el proposat és el més ràpid i no existeixen empreses a les Illes Balears que en facin d'altres.
- Alternativa 3 (fer el sondeig projectat): es considera la més factible perquè té en compte tot el que s'ha indicat en les dues alternatives anteriors (és més barata, amb menys emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, amb menys ús de sòl per a un aljub, amb escassa eliminació de vegetació, etc.).

4. Avaluació dels efectes previsibles i mesures correctores proposades

Els principals impactes ambientals considerats es produiran a la fase d'execució del projecte:

- Contaminació atmosfèrica: durant la fase d'execució del projecte es produirà renou i vibracions per la utilització de la maquinària; atesa la distància dels habitatges propers (a 44 m l'habitatge més proper) es consideren molèsties poc perceptibles. En tot cas, les tasques es realitzaran durant horari diürn. Tampoc tindrà un impacte rellevant per a la fauna. No es produeix impacte per emissió de partícules amb la perforació amb injecció d'aigua.
- Canvi climàtic: pel que fa a l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, s'estima l'emissió de 208,08 kg de CO₂ durant el temps de la perforació.
- Aigua: sense afecció durant l'execució si es fan servir escumants adequats.
- Vegetació: eliminació en àrea de treball. Sense incidència a cap espècie protegida.
- Patrimoni: no es preveu impacte.
- Paisatge: es produirà impacte paisatgístic només els dies que duri la perforació.

Durant la fase de funcionament l'impacte més important serà sobre la massa d'aigua subterrània afectada (MAS 18.21-M1 Marina de Lluçmajor). D'acord amb el PHIB vigent, la massa d'aigua afectada pel projecte es troba en mal estat qualitatiu (contingut elevat en clorurs de 621 mg/l) i bon estat quantitatiu.

L'extracció d'aigua subterrània pot ser susceptible d'impacte si no es respecta el caudal i volum autoritzats per la Direcció General de Recursos Hídrics.

El document ambiental no esmenta el consum elèctric durant la fase d'aprofitament pel funcionament de la bomba.

El document ambiental inclou mesures correctores com cimentar la captació per evitar contaminació de l'aquífer o l'ús d'un comptador volumètric per respectar els paràmetres de la concessió d'extracció.

5. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades.

El 2 d'agost de 2024, el Servei d'Assessorament Ambiental remet consulta i petició d'informe a les administracions previsiblement afectades i entitats interessades següents:

- Ajuntament de Lluçmajor.
- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic de la Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia.
- Servei de Protecció d'Espècies de la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal. Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.
- Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural. Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.
- Servei d'Agricultura de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural. Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.
- Departament de Territori, Mobilitat i Infraestructures de la Direcció Insular de Territori i Paisatge. Consell Insular de Mallorca.
- GOB Mallorca.
- Amics de la Terra.

A continuació s'exposen les conclusions dels informes rebuts a la data d'emissió del present informe:

- Informe de 8 d'agost de 2024 del Servei de Protecció d'Espècies

Es considera que «[...] La vegetació de la zona es correspon a la pròpia de zones rurals i agrícoles; el projecte no afecta cap espai de rellevància ambiental; a la parcel·la no està cartografiat cap hàbitat prioritari ni singular; segons la informació disponible, no és d'esperar que el projecte pugui tenir cap efecte sobre espècies protegides o amenaçades. Per tant, s'informa favorablement sobre el projecte».

- Informe de 22 d'octubre de 2024 del Servei d'Ordenació del Territori de la del Consell Insular de Mallorca.

Conclou que «des del punt de vista de l'ordenació de territori i del paisatge, es considera que el projecte d'una captació d'aigües subterrànies en el TM de Lluçmajor, no tindrà efectes significatius sobre el medi ambient mentre serveixi a usos legalment implantats a la parcel·la».

- Informe de 19 d'agost de 2024 del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera

S'emet informe favorable atès que «en relació amb la perspectiva climàtica en la tramitació ambiental, no es preveu que el projecte pugui tenir efectes significatius».

- Informe del Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de 19 d'agost de 2024

Informa desfavorablement l'objecte del projecte, des del punt de vista agrari atès que «la parcel·la no forma part de cap base territorial de cap explotació agrària inscrita en el Registre Interinsular Agrari. Tampoc s'observa cap activitat agrària rellevant a la parcel·la i es proposa una activitat d'oci i autoconsum.»

6. Anàlisis dels criteris de l'annex III de la Llei 21/2013

S'han analitzat els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i no es preveu que el projecte pugui tenir efectes sobre el medi ambient, en concret:

- a) Característiques del projecte: perforació i sondeig d'aigua (AAS_21957) per a ús de reguiu (400 m3), que ocuparà una superfície d'uns 60 m2 durant la fase de construcció i 0'25 m2 durant la fase de funcionament.
- b) Ubicació del projecte: el sondeig es projecta a la parcel·la 125 del polígon 46 de Lluçmajor, classificada com a Sòl Rústic de Règim General – Àrea Agrícola Ramadera: Zona de protecció central (SRG-A2).

- No es troba afectada per cap espai de la Xarxa Natura 2000;
- tampoc es troba a cap zona definida per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (LEN);
- l'àmbit del projecte no es troba afectat ni està pròxim a cap hàbitat d'interès comunitari (HIC) descrita a la Directiva 92/43/CEE;
- l'àrea no està afectada per cap zona potencial inundable ni ARPSI (Àrea amb Risc Potencial Significatiu d'Inundació);
- tota la parcel·la s'ubica en una zona amb vulnerabilitat contaminació d'aqüífers moderada;
- la parcel·la no es troba afectada directament per àrees de prevenció de riscos (APR) d'inundació, d'incendi, erosió o esllavissaments; tampoc presenta risc d'incendi segons el IV Pla Forestal 2015-2024.
- El sondeig s'ubica en la MAS 18.21-M5 Marina de Lluçmajor; l'estat d'aquesta massa, segons l'Annex 8 de la Memòria del PHIB vigent (Annex 8 Memòria), és:

- Estat quantitatiu: bo (índex d'explotació del 68,94%, inferior al 80% dels recursos disponibles).
- Estat qualitatiu: dolent (concentració en clorurs de 621 mg/l, superior al límit).

- c) Característiques del potencial impacte: es considera que els efectes sobre el medi ambient a la fase d'execució seran mínims, tenint en compte la curta duració del període d'obres. Respecte de la fase de funcionament cal indicar que el consum anual serà de 400 m3/any en una massa que està en estat quantitatiu bo segons el PHIB vigent.

L'informe desfavorable del Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de 19 d'agost de 2024 es refereix exclusivament a l'ús agrícola actual de la parcel·la. L'article 114 del PHIB permet l'ús per a reguiu, encara que el sondeig no es faci a una explotació agrícola (i quan s'ajusti a les condicions de l'article 54 del Text refós de la Llei d'Aigües). Així es pot autoritzar un volum de 400 m3/any i es considera que no tindrà efectes ambientals significatius sempre que es respecti l'ús de l'aigua que determina l'estudi agronòmic i per a reg d'espècies de baix requisit hídric.

El document ambiental recull un apartat de seguiment, sota la direcció d'un director facultatiu, de les mesures preventives i reductores proposades, i assigna un pressupost al seu compliment.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a ús de reguiu, al polígon 46, parcel·la 125, promogut per Josefa Morales Urbano i Tomás García Guijo, atès que no es preveu que pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient, d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, sempre que es compleixin les mesures preventives, correctores i/o reductores proposades en el document ambiental signat electrònicament, en data 3 de juliol de 2024, per Jaime Fernández Homar (Enginyer Superior de Mines), i els següents condicionants:

1. L'ús de la captació es limitarà a l'ús i volum establert al projecte. En el moment d'instal·lar la bomba definitiva s'ha de procedir a la instal·lació d'un comptador volumètric. Per a l'aigua de reguiu es respectarà el que determina l'estudi agronòmic. No es farà enjardinament.

2. Atès que el projecte s'ubica en una zona amb Vulnerabilitat a la Contaminació d'Aqüífers Moderada, durant l'execució de les obres i el funcionament, s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries, en compliment de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries, i les seves modificacions (Decret llei 1/2016, de 12 de gener, de mesures urgents en matèria urbanística, i les seves modificacions).

Es recomana que, durant la fase de funcionament, es prenguin mesures per tal de disminuir el consum d'aigua i el consum energètic:

- Pel que fa a la penetració d'energies renovables al projecte, sempre que sigui viable, en cas que el sondeig sigui positiu i es vulgui procedir a la instal·lació de la bomba d'extracció, atès que el document ambiental indica que aquesta serà elèctrica, seria recomanable incloure la instal·lació d'un sistema de producció d'energia renovable, per exemple mitjançant plaques fotovoltaiques o panells solars, que permetin reduir al màxim el consum energètic.
- El promotor del projecte incorporarà els sistemes de reg eficients necessaris per a reduir el consum d'aigua, revisant periòdicament les conduccions per tal de detectar qualsevol pèrdua d'aigua.

Es recorda que:

- El titular de la captació haurà de complir el recollit a l'apartat d'atorgament d'autoritzacions per a ús domèstic descrit a l'article 114 «Normes per l'atorgament d'autoritzacions» del PHIB.
- S'haurà d'aplicar el procediment recollit a l'annex 8 de «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous» del PHIB.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'inici de l'execució del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.6 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 7 d'abril de 2025)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Maria Paz Andrade Barberá

